

Súd: Okresný súd Trnava
Spisová značka: 11C/206/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2514209014
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 01. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zuzana Pribulová
ECLI: ECLI:SK:OSTT:2016:2514209014.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Trnava sudkyňou JUDr. Zuzanou Pribulovou v právnej veci navrhovateľa: Quantum Credit a.s., IČO: 47 248 980, Ružová dolina 25, 821 09 Bratislava, zastúpený: PERSPECTA Legal, s.r.o., IČO: 36 668 745, Ružová dolina 25, 821 09 Bratislava, proti odporcovi: T. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom A. H. XX/XX, N., o zaplatenie sumy 248,95 eura s príslušenstvom, takto

rozhodol:

I. Návrh sa zamieťa.

II. Odporcovi sa právo na náhradu trov konania nepriznáva.

odôvodnenie:

Navrhovateľ sa návrhom zo dňa 11.12.2014, doručeným Okresnému súdu Piešťany dňa 22.12.2014, postúpeným tunajšiemu súdu dňa 27.04.2015, domáhal vydania rozhodnutia, ktorým by súd odporcu zaviazal zaplatiť navrhovateľovi sumu 248,95 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 9% ročne zo sumy 248,95 eura od 26.01.2012 do zaplatenia, ako aj nahradiť mu trovy konania.

Navrhovateľ svoj návrh odôvodnil tým, že spoločnosť Slovak Telekom, a.s. uzavrela s odporcom dňa 18.02.2011 Zmluvu o pripojení, predmetom ktorej bolo poskytnutie mobilných hlasových služieb, program FIX a dňa 18.02.2011 Dodatok k Zmluve o pripojení, predmetom ktorého bolo poskytnutie zľavy na využívané služby alebo zariadenie/mobilný Samsung C3530 v lehote viazanosti 24 mesiacov. Na základe zmluvy poskytoval Slovak Telekom účastníkovi plnenie riadne a včas. Podľa účtovných dokladov bolo zistené, že odporca faktúry do dňa spísania návrhu neuhradil. Vzhľadom na to, že si odporca svoj zmluvný záväzok nesplnil, porušil zmluvnú povinnosť, z čoho mu následne vyplýva povinnosť zaplatiť zmluvnú pokutu. Vystavená bola nasledovná faktúra: č. 7200113392 so splatnosťou 25.01.2012 na sumu 248,95 eura. Vzhľadom na skutočnosť, že Slovak Telekom a navrhovateľ uzavreli medzi sebou Zmluvu o postúpení pohľadávok dňa 20.11.2013, predmetné pohľadávky sa stali vlastníctvom navrhovateľa. Na základe uvedeného došlo zo strany Slovak Telekom k oznámeniu o postúpení pohľadávky voči odporcovi. Podnik svoju zmluvnú povinnosť plnil riadne a včas a riadne službu fakturoval, preto mu vznikol nárok na úhradu faktúry. Keďže odporca zmluvu na program služieb FIX porušil tým, že faktúry nezaplatil, resp. nedobíjal si v zmluve dohodnutý kredit, v dôsledku čoho bol deaktivovaný, vznikol podniku na základe toho nárok fakturovať zmluvnú pokutu. Okrem týchto nárokov si navrhovateľ uplatňuje aj zákonný úrok z omeškania.

Podľa § 115a ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), pojednávanie nie je potrebné nariaďovať ani v drobných sporoch.

Podľa § 200ea OSP, ak v priebehu konania dosiahne predmet konania sumu 1 000 eur, od toho okamihu ide o drobný spor.

Súd vo veci rozhodol bez nariadenia pojednávania v zmysle § 115a ods. 2 OSP s poukazom na § 200ea OSP, pretože sa jedná o drobný spor, pričom vykonal dokazovanie oboznámením sa s návrhom zo dňa 11.12.2014, Zmluvou o pripojení Fix zo dňa 18.02.2011, Dodatkom k Zmluve o pripojení Fix zo dňa 18.02.2011, Oznamením o postúpení pohľadávky zo dňa 29.11.2013, faktúrou č. 7200113392, ako aj ostatným obsahom spisu. Rozsudok bol verejne vyhlásený bez nariadenia pojednávania v zmysle § 156 ods. 3 OSP. Miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku boli oznámené na úradnej tabuli súdu v zákonnej lehote, účastníci konania ani ich zástupcovia na verejnom vyhlásení rozsudku neboli prítomní.

Z vykonaného dokazovania súd zistil nasledovný skutkový stav.

Odporca s právnym predchodcom navrhovateľa uzatvoril dňa 18.02.2011 Zmluvu o pripojení Fix a dňa 18.02.2011 Dodatok k zmluve. V Dodatku sa odporca zaviazal využívať program „Fix 16“ a zotrvať v zmluvnom vzťahu s právnym predchodcom navrhovateľa po dobu 24 mesiacov, pričom pre prípad porušenia zmluvných povinností sa odporca v bode 3. dodatku zaviazal zaplatiť zmluvnú pokutu 248,95 eura. Odporcovi bola faktúrou č. 7200113392 splatnou dňa 25.01.2012 vyúčtovaná zmluvná pokuta v sume 248,95 eura. Spoločnosť Slovak Telekom, a.s. uzatvorila dňa 20.11.2013 s navrhovateľom Zmluvu o postúpení pohľadávok, pričom uvedenou zmluvou bola predmetná pohľadávka postúpená na spoločnosť navrhovateľa.

Podľa § 488 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“), záväzkovým vzťahom je právny vzťah, z ktorého veriteľovi vzniká právo na plnenie (pohľadávka) od dlžníka a dlžníkovi vzniká povinnosť splniť záväzok.

Podľa § 489 OZ, záväzky vznikajú z právnych úkonov, najmä zo zmlúv, ako aj zo spôsobenej škody, z bezdôvodného obohatenia alebo z iných skutočností uvedených v zákone.

Podľa § 42 ods. 4 písm. b) zákona č. 610/2003 Z.z. o elektronických komunikáciách (ďalej len „zák.č. 610/2003 Z.z.“) (v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy), účastník je povinný platiť cenu za poskytnutú verejnú službu podľa zmluvy o pripojení a podľa tarify, a ak to povaha služby umožňuje, až na základe predloženia dokladu o vyúčtovaní.

Podľa § 43 ods. 1 zák.č. 610/2003 Z.z. (v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy), zmluvou o pripojení sa podnik zaväzuje účastníkovi zriadiť potrebný prístup k verejnej telefónnej sieti alebo k inej verejnej sieti a sprístupniť súvisiace služby. Súčasťou zmluvy sú všeobecné podmienky a tarifa.

Podľa § 52 ods. 1 OZ (v znení účinnom ku dňu uzavretia dodatku), spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

Podľa § 53 ods. 1 OZ (v znení účinnom ku dňu uzavretia dodatku), spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods. 2 OZ (v znení účinnom ku dňu uzavretia dodatku), za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah.

Podľa § 53 ods. 3 OZ (v znení účinnom ku dňu uzavretia dodatku), ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods. 4 písm. k) OZ (v znení účinnom ku dňu uzavretia dodatku), za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré požadujú od spotrebiteľa, ktorý nesplnil svoj záväzok, aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nesplnením jeho záväzku.

Podľa § 53 ods. 5 OZ (v znení účinnom ku dňu uzavretia dodatku), neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Podľa § 544 ods. 1 a 2 OZ, ak strany dojednávajú pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti zmluvnú pokutu, je účastník, ktorý túto povinnosť poruší, zaviazaný pokutu zaplatiť, aj keď oprávnenému účastníkovi porušením povinnosti nevznikne škoda. Zmluvnú pokutu možno dojednať len písomne a v dojednaní musí byť určená výška pokuty alebo určený spôsob jej určenia.

Podľa § 53a ods. 1 OZ, ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve, ktorá sa uzatvára vo viacerých prípadoch, a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje alebo vo všeobecných obchodných podmienkach za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takejto podmienky, alebo nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takejto podmienky, dodávateľ je povinný zdržať sa používania takejto podmienky alebo podmienky s rovnakým významom v zmluvách so všetkými spotrebiteľmi. Dodávateľ má rovnakú povinnosť aj vtedy, ak mu na základe takejto podmienky súd uložil vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadosťučinenie. Rovnakú povinnosť má aj právny nástupca dodávateľa.

Navrhovateľ si návrhom uplatnil nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty v sume 248,95 eura s príslušenstvom.

Súd mal za preukázané, že medzi právnym predchodcom navrhovateľa a odporcom došlo k uzatvoreniu dodatku k zmluve o pripojení, na základe ktorého sa odporca v bode 3. dodatku zaviazal uhradiť v prípade porušenia niektorej z jeho zmluvných povinností zmluvnú pokutu v sume 248,95 eura, pričom uvedené dojednanie bolo v znení: „V prípade porušenia akejkoľvek povinnosti uvedenej v bode 1 písm. c), v bode 2 tohto Dodatku alebo v čl. 3 bod 3.6 Všeobecných podmienok alebo v čl. 5 bod 5.2 písm. a) až c) Všeobecných podmienok v dôsledku ktorej dôjde k následnému vypojeniu SIM karty zo strany Podniku, je Účastník povinný uhradiť Podniku zmluvnú pokutu uvedenú v tabuľke č. 1 tohto Dodatku.“

Z ustanovenia § 544 OZ vyplýva, že účastníci si môžu pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti dojednať zmluvnú pokutu. Zmluvná pokuta je zabezpečovacím prostriedkom a vyjadruje peňažnú sumu, ktorú je dlžník povinný zaplatiť veriteľovi, ak poruší svoju zmluvnú povinnosť. Podstatnou náležitosťou dohody o zmluvnej pokute je určenie výšky zmluvnej pokuty alebo spôsobu jej určenia.

Podľa článku 6 Smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (ďalej len „smernica“), členské štáty zabezpečia, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok. Smernica zároveň v prílohe vypočítava pre členské štáty ako vzor niektoré zmluvné podmienky, ktoré odporúča transponovať do vnútroštátnych predpisov. Miesto v Smernici má aj „nepriemeraná kompenzácia za porušenie záväzku spotrebiteľa“ a s účinnosťou od 01.01.2008 bola nepriemeraná sankcia explicitne zapracovaná medzi neprijateľné podmienky do Občianskeho zákonníka, konkrétne do jeho § 53 ods. 4 písm. k).

Niet pochybností o tom, že právny predchodca navrhovateľa v danej veci vystupuje ako dodávateľ, ktorý koná v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti a odporca ako spotrebiteľ, ktorý nemá postavenie podnikateľa, a ktorý nemohol ovplyvniť podstatný obsah zmluvy a dodatku. Súd dospel k záveru, že zmluva o pripojení a dodatok k nej majú charakter spotrebiteľskej zmluvy podľa § 52 OZ. Vzhľadom na uvedený charakter postavenia účastníkov záväzkového vzťahu a charakter zmluvy a dodatku bol teda právny predchodca navrhovateľa povinný rešpektovať a riadiť sa ustanoveniami o neprijateľných zmluvných podmienkach v spotrebiteľských zmluvách upravenými v § 52 a nasl. OZ. Občiansky zákonník v § 53 ods. 4 obsahuje príkladný výpočet neprijateľných podmienok v spotrebiteľských zmluvách, pričom ich uvedenie v zmluve spája (§ 53 ods. 5 OZ) s právnym následkom ich neplatnosti. Navrhovateľ nepreukázal súdu, že právny predchodca navrhovateľa s odporcom individuálne prerokovali a dohodli obsah jednotlivých zmluvných podmienok zmluvy, a to najmä samotnú výšku zmluvnej pokuty za porušenie povinností.

Súd následne skúmal primeranosť zabezpečenia k významu zabezpečovanej zmluvnej povinnosti platiť riadne a včas za služby. O tom, že zmluvná pokuta, ktorá plní funkciu paušalizovanej náhrady škody,

je aj sankciou, nie sú žiadne pochybnosti. Právny predchodca navrhovateľa ponúka svoje služby spotrebiteľom prostredníctvom štandardných zmlúv, ktoré má vopred pripravené a v ktorých spotrebiteľia zmluvné podmienky nemôžu ovplyvniť. Vopred pripraveným je aj ustanovenie o dojednaní zmluvnej pokuty, pričom právny predchodca navrhovateľa žiada od spotrebiteľov zaplatiť zmluvnú pokutu vždy v nezmenenej výške bez ohľadu na to, aký čas zostáva do konca doby viazanosti. To znamená, že nie je vylúčená situácia, keď spotrebiteľ zaplatí 23 paušálnych mesačných poplatkov, pričom pri nezaplatení posledného poplatku si voči nemu poskytovateľ uplatní rovnakú zmluvnú pokutu, ako v prípade omeškania spotrebiteľa v začiatku 24-mesačnej viazanosti.

Súd dospel k záveru, že zmluvná podmienka v spotrebiteľskej zmluve je objektívne spôsobilá poškodiť spotrebiteľa. Pri dojednanej zmluvnej pokute vo výške 248,95 eura je podstatné, že takto dojednaná zmluvná pokuta zaväzovala odporcu k jej zaplateniu v prípade porušenia zmluvy počas celej doby viazanosti, teda 24 mesiacov, a to aj v prípade, ak by si ako účastník zmluvy plnil svoju povinnosť odoberať služby poskytované poskytovateľom, riadne platil ich úhradu až do doby krátko pred uplynutím doby viazanosti, pričom v prípade nezaplatenia poslednej úhrady by mal povinnosť zaplatiť zmluvnú pokutu stále v plnej výške. Znamená to, že právny predchodca navrhovateľa nerozlišoval medzi prípadmi, kedy spotrebiteľ poruší zmluvu jeden mesiac pred uplynutím doby viazanosti, alebo keď sa tak stane na začiatku doby viazanosti, v oboch prípadoch je spotrebiteľ viazaný rovnakou výškou zmluvnej pokuty, čo je potrebné považovať za neprijateľné. Zároveň je treba konštatovať, že dojednanie o zmluvnej pokute je koncipované príliš široko, keď odporca je zmysle tohto ustanovenia povinný zaplatiť zmluvnú pokutu v prípade porušenia „akejkolvek povinnosti uvedenej v bode 1 písm. c), v bode 2 tohto Dodatku alebo v čl. 3 bod 3.6 Všeobecných podmienok alebo v čl. 5 bod 5.2 písm. a) až c) Všeobecných podmienok“, ktorú špecifikáciu povinností považuje súd za neurčitú.

V nadväznosti na vyššie uvedené dospel súd k záveru, že uvedená zmluvná pokuta jednostranne zaťažuje spotrebiteľa a je neprimerane vysokou sankciou spôsobilou poškodiť spotrebiteľa, a teda neprijateľnou podmienkou v zmysle § 53 ods. 4 písm. k) OZ, ktorá je podľa § 53 ods. 5 OZ absolútne neplatná. Neprijateľnú zmluvnú podmienku nie je možné ani zmoderovať, pretože moderačné právo slúžiace k zníženiu neprimeranej zmluvnej pokuty možno využiť len pri platne dohodnutej zmluvnej pokute, avšak v prejednávanom prípade je dojednanie o zmluvnej pokute absolútne neplatné.

Súdu je z úradnej činnosti známe, že obdobné dojednanie zmluvnej pokuty bolo viacerými rozhodnutiami všeobecných súdov judikované ako neprijateľná zmluvná podmienka, a to napríklad rozsudkom Okresného súdu Trnava č.k. 11C/8/2014-33 zo dňa 04.12.2014, právoplatným dňa 08.01.2015, ďalej rozsudkom Okresného súdu Komárno sp.zn. 13C/104/2015 zo dňa 07.07.2015, rozsudkom Okresného súdu Bardejov č.k 4C/162/2011-28 zo dňa 06.12.2011 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove č.k. 16Co/32/2012 zo dňa 15.03.2012, rozsudkom Okresného súdu Rožňava č.k. 10C/104/2012 zo dňa 03.09.2014.

Ak zákon zakazuje ďalšie používanie takejto podmienky v zmluvách so spotrebiteľmi, potom je zrejmé, že zakázaným konaním je aj uplatnenie nárokov už z uzavretých zmlúv, v ktorých je rovnakým spôsobom zmluvná pokuta zakotvená. Takto rozširujúci výklad ustanovenia § 53a OZ je podľa názoru súdu v súlade s jeho zmyslom a účelom a zodpovedá aj systematickému umiestneniu medzi ostatnými zákonnými korektívami vo vzťahu k spotrebiteľským zmluvám. Nemožno opomenúť ani interpretačné pravidlá pre posudzovanie spotrebiteľských zmlúv podľa smernice Rady č. 93/13/EHS. Z uvedeného vyplýva, že uplatnenie nároku z predmetnej zmluvnej pokuty vyplývajúcej z dodatku k zmluve o pripojení, je v rozpore so zákonom a nemožno ho priznať. Súd tiež poukazuje na skutočnosť, že navrhovateľ v konaní predložil iba faktúru, ktorou bola vyúčtovaná zmluvná pokuta vo výške 248,95 eura, pričom žiadnym dôkazom nepreukázal, že skutočne došlo k deaktivácii služby odporcovi.

Keďže navrhovateľ odvodzoval svoj nárok na zmluvnú pokutu z dojednania, ktoré bolo už v iných konaniach vyhlásené za neprijateľnú zmluvnú podmienku, súd predmetné dojednanie nevyhlásil znovu za neprijateľnú zmluvnú podmienku, ale týmto len poukazuje na predmetné rozsudky všeobecných súdov a dodáva, že uplatnenie už judikovanej neprijateľnej zmluvnej podmienky (aj právnym nástupcom dodávateľa) je v rozpore s ustanovením § 53a ods. 1 OZ. Z neplatnej zmluvnej podmienky nevzniklo právnemu predchodcovi a následne ani navrhovateľovi právo na plnenie a odporcovi povinnosť plniť. Súd preto návrh na zaplatenie zmluvnej pokuty ako uplatnený v rozpore so zákonom (§ 53a ods. 1 OZ) vo výroku I. zamietol. Nakoľko navrhovateľovi nevzniklo právo na plnenie zmluvnej pokuty, nemohol

sa odporca ani dostať do omeškania s týmto plnením, a teda navrhovateľ nemá právo ani na úroky z omeškania zo zmluvnej pokuty, a preto súd zamietol návrh aj v časti príslušenstva k zmluvnej pokute.

Podľa § 142 ods. 1 OSP, účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal.

Podľa § 151 ods. 1 OSP, o povinnosti nahradiť trovy konania rozhoduje súd na návrh spravidla v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. Účastník, ktorému sa prisudzuje náhrada trov konania, je povinný trovy konania vyčísliť najneskôr do troch pracovných dní od vyhlásenia tohto rozhodnutia.

O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 OSP s poukazom na § 151 ods. 1 OSP, keď plne úspešnému odporcovi právo na náhradu trov konania vo výroku II. nepriznal, pretože si toto právo v konaní neuplatnil a ani mu v konaní žiadne trovy nevznikli.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa doručenia jeho písomného vyhotovenia cestou tunajšieho súdu ku Krajskému súdu v Trnave.

Odvolanie musí obsahovať nasledovné náležitosti :

Z podania musí byť zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sleduje, musí byť podpísané a datované. Podanie treba predložiť s potrebným počtom rovnopisov a s prílohami tak, aby jeden rovnopis zostal na súde a aby každý účastník dostal jeden rovnopis. Ďalej musí byť v odvolaní uvedené, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadou, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.